



ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXVIII No. 14
Hulyo 21, 2007
www.philippinerevolution.net

Editorial

Malaparan kag lubos nga pamatukan ang HSA

Ginsuguran sang rehimeng Arroyo ang bag-o nga halintang sa nagalala nga pasistang pagginahum sini sang magpakatig-a ini nga ipatuman ang Human Security Act (HSA) sa pihak sang malaparan nga pagpamatuk diri.

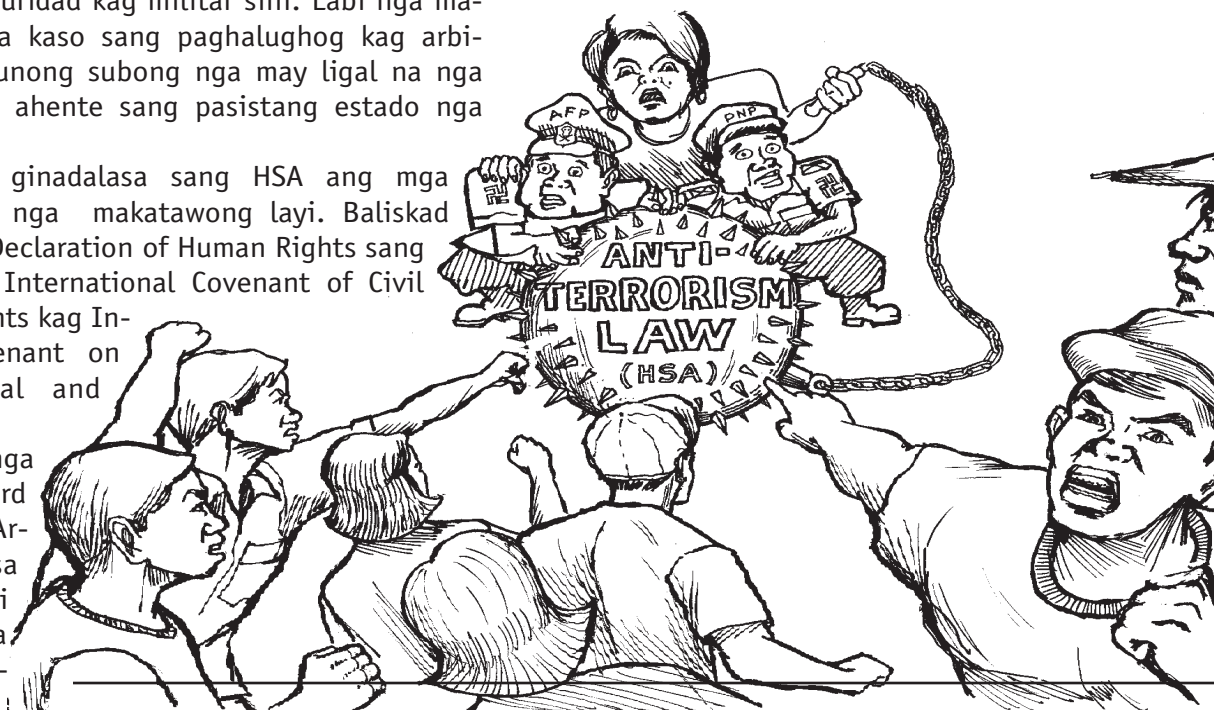
Sa paagi sang HSA nga kilala sadto bilang “layi kontra-terorismo,” ginpanas sang rehimeng Arroyo ang mga pormal nga garantiya nga nakasaad sa reaksyunaryong konstitusyon nga batuk sa mga paglapas sa sandigan nga tawhanong-kinamatarung. Labi sini nga ginaduso ang mga pasista kag terorista nga pagsulundan kag hilikuton sang rehimen kag mga berdugo pangseguridad kag militar sini. Labi nga magadamu ang mga kaso sang paghalughog kag arbitraryo nga paghunong subong nga may ligal na nga basbas ang mga ahente sang pasistang estado nga himuon ini.

Direkta nga ginadalasa sang HSA ang mga pangkalibutanon nga makatawong layi. Baliskad ini sa Universal Declaration of Human Rights sang United Nations, International Covenant of Civil and Political Rights kag International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights.

Madugay na nga duguon ang rekord sang rehimeng Arroyo bangud sa lapnagon sini nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung.

matarung. Halos isa ka libo na nga mga aktibista kag mga tagasuporta sang demokratikong hublag ang ginpatay halin sang magpungko sa poder si Gloria Arroyo sadtong 2001. Halos 200 man ang ginkuot kag wala pa makit-an.

Duha ka adlaw pa lamang umpisa nga ginpatuman ang HSA, ginpatay ang isa ka militanteng lider sang mga imol sa syudad sang Tacloban. Sa bisperas mismo sang pagpatuman sang HSA, isa ka 72-anyos nga lider-mangunguma ang wala kaluoy nga pinatay sang mga berdugo ni Arroyo sa Compostela Valley. Anum nga minorya ang ginkuot sadtong Hunyo sang mga na-



Mga tampok sa isyu nga ini...

Mga lider sg Anakpawis, ginpatay
PAHINA 4

Lider sg death squad sa Bicol, ginsilutan
PAHINA 7

Pagbinutig sa datos sg disempleyo
PAHINA 9

ga-operasyon nga suldao sa Abra kag duha ka simana nga ginditiner. Halin Abril, tumampok ang pagkuot sang mga ahente sang ISAFP sa aktibista nga si Jonas Burgos kag ang wala'y huya nga pagpanabon sang pinakamataas nga upisyal sang militar kag Malacañang sa responsibilidad nila sa krimen nga ini.

Kapot ang HSA, mangin mas mabangis pa ang rehimen Arroyo sa paggamit sang gahum sang estado. Palaparon ang pagpaniktik, pagpang-aresto nga wala mandamyento kag paghunong sang sino man bisan wala sang nakapasaka nga kaso. Paga-utdon ang mga kinamatarung sa komunikasyon kag labi nga tapnaon ang mga demonstrasyon kag ang kahilwayan sa pamahayag. Pwede nga kontrolon kag kumpiskahon ang mga rekord kag pondo sa bangko sang sino man nga gusto lagson kag akusahan nga terorista. Tanan nga ini pagahimuon sa ngalan sang pagtapna sa "terorismo"—nga sa makitid nga panan-awan sang rehimen nagatumod sa tanan kag anuman nga pagbato sang banwa.

Bangud ginabilang!

sang rehimen nga "terorista" ang mga pwersang progresibo, labi sini ng ginabuyok ang mga *death squad* sini nga pasanyugon ang mga pangpulitika nga pagpamatay kag pagkuot. Labi nga mangin wala hawid-hawid ang pagtortur, pagpamigos kag iban pang kapintas sa mga progresibong pwersa kag pumuluyo.

Wala sang iban nga nagakadapat nga sabat sa salot nga layi nga ini kundi ang malaparan kag lubos nga paghulag sang pinakamadamu nga numero sang pumuluyo batuk sa HSA. Dapat maghugpong ang mga demokratikong organisasyong masa, mga progresibong partido, mga nangin biktima sang terorismo sang reaksyunaryong estado, mga organisasyon nga nagatib-ong sang mga kahilwayan sibil kag tawhanong-kinamatarung, mga oposisyunista kag

tanan nga iba pang nagamahal sa kahilwayan kag demokrasya para batuan ang pasistang HSA.

Yabi sa pagpahulag sang malapad nga masa sang pumuluyo ang pagpahangup sa ila sa pasistang kaundan sang HSA kag ang mga dugang nga katalagman kag pabudlay nga igadulot sini sa ila. Dapat gamiton ang tanan nga posibleng paagi sang pagpropaganda, pareho sang parlamento sa karsada, masmidya, *internet* kag nagkalain-lain nga porum kag abuton ang pumuluyo sa mga eskwelahan, komunidad, pabrika, upisina, amo man ang mga korte kag iban pa nga mahimo pagakadtuan para mabuyagyag ang pasista kag kontra-pumuluyo nga kinaiya kag katuyuan sang HSA.

Dapat ilunsar ang tanan nga posibleng pamaagi sang protesta agud ipakita ang mabaskog nga kaakig kag pagpamatuk sang malapad nga pumuluyo sa pasistang layi nga ini. Sobra nga katalawon ang maluibon nga pagpatay sang rehimen Arroyo sa mga di armadong aktibista kag sibilyan kag ang pagpanago pa sini sa idalum sang layi sang HAS.

Pat-ud nga bahag-ikog nga mapaattras ang rehimen kon nagaatubang na sa determinado nga nagahiliusa nga kusog sang banwa.

Dapat man buyukon ang mga pangkalibutanon nga organisasyon kag ahensya kag ang pumuluyo sa luwas sang pungsod nga ipahayag ang ila paghiliusa sa paghimakas sang pumuluyong Pilipino batuk sa HSA kag kundenahon ang tanan nga sari sang pasistang pagpamigos.

Magaserbi nga nagalanog nga sabat sa HSA ang paglunsar sang Bag-ong Hangaway sang Banwa sang mas malaparan kag masingki nga taktikal nga opensiba para silutan kag tapuson na ang pagginahum kag nagalala nga pasismo sang rehimen Arroyo kag mga armadong gaway sini.

AB



Tuig XXXVIII No. 14 Hulyo 21, 2007

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa *Philippine Revolution Web Central* nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ika-uswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editorial	1
Pagpamatuk sg HSA, nagabaskog	3
Mga hagna nga ligal	3
Pagpanghalit sg pasistang estado	
Mga lider ng Anakpawis, ginpatay	4
Velasco, ginsipa	5
Ka Bel, ginhilway na	6
Napaslawan nga pagdukot kay Roy Velez	6
Isnayping kag harasment sa Bicol	7
Lider sg <i>death squad</i> , ginsilutan	7
Sison, ginapakuha sa listahan sg "terorista"	8
Nagabinutig ang rehimen sa datos sg disempleyo	9
Vilma Espin—baganihan sg Cuba	11
Balita	12

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas

Nagabaskog ang pagpamatuk sa HSA

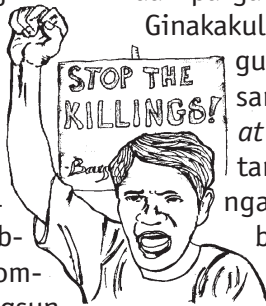
Padayon ang malapad nga pagpamatuk sa Human Security Act. Nagpahayag sang pagkalakala sining Hulyo 17 ang Human Rights Watch (HRW), isa ka grupo sang nagatib-ong sa tawhanong-kinamatarung nga nakabase sa New York, USA bahin sa tuman kalapad nga depinasyon sang layi kontra sa terorismo kag ang pagtakda sini sang mabug-at nga silut bisan sa mga relatibo magagmay nga paglapas.

Ginkastigo man sini ang pagpahanugot sang HSA nga madetine ang isa ka suspek nga wala sang nagkaigo nga proteksyon kag pagpahanugot man nga itugyan ang mga detenido sa mga pungsod nga kinaandan na nga nagagamit sang tortyur basta makahatag lamang sang kasiguruhan nga sekuno ang amo nga mga gubyerno "tratuhon sang patas" ang suspek.

Nanawagan man sa rehimeng Arroyo sining Hulyo 14 ang mga independyenteng observer sa Joint Monitoring Committee nga nagaasikaso sa pagsun-

od sang NDF kag Gubyerno sang Republika sang Pilipinas (GRP) sa Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law (CARHRIHL) nga indi anay i-implementar ang HSA para tun-an liwat ini kag maamyendahan ukon mabasura sang Kongreso. Luwas nga supak ini sa Bill of Rights sang Konstitusyon 1987 kag sa International Covenant on Civil and Political Rights, indi ini, siling nila, solusyon sa lokal nga "insurhensya" nga nakaugat sa sosyo-ekonomiko kag pangpulitika nga kabuhi sang pumulyo. Ginsiling man nila nga ang HSA labi makapalain sa negosasyon pangkalinungan ukon mangin tunan pa gani sang pagkatapos sini.

Ginakakulbaan man nila ang seguridad sang mga tinawo sang NDF sa JMC *secretariat* kag iban pa nga konsultant kag *resource persons* nga bulnerable nga mabansagan nga komunista kag mangin biktima sang pagpang-atake



pareho sa natabo sa madamu pa nga biktima sang ekstrahudisyal nga pagpamatay. Ang mga *observer* nga nominado sang NDF amo sanday Supreme Bishop Tomas Millamena sang Philippine Independent Church kag Marie Enriquez sang Karapatan. Ang mga nominado naman sang GRP amo sanday Mercedes Danenberg kag Mary Aileen Bacalso.

Nag-apelar naman kay Arroyo sining Hulyo 9 ang Catholic Bishops Conference of the Philippines (CBCP) kag si Cardinal Gaudencio Rosales nga repasuhon ang HSA. Ginpahayag ini sa isa ka *pastoral letter* matapos ang ika-95 nga pangkabilugan nga pulong sang CBCP.

Nagpresentar na sang hagna nga layi sa Senado si Sen. Ana Consuelo "Jamby" Madrigal agud ibasura ang HSA, nga siling niya pinakapeligroso nga layi nga napasara sang Kongreso.

Sa Manobo nga Panalagan, ginproponer man ni Rep. Satur Ocampo sang Bayan Muna ang pagbasura sang HSA nga siling niya dugang nga instrumento sang pagpamigos sa kamot sang gubyernong Arroyo.

Sa pinakaulihi nga report, may ara na nga 28 grupo kag indibidwal nga nagpasaka sang kaso sa Korte Suprema batuk sa HSA. **AB**

Mga hagna nga tikang batuk sa pagpamatay

Nagpasakup ang mga progresibong organisasyon kag mga tagapangapin sang tawhanong-kinamatarung sa duha ka adlaw nga pulong nga ginpatawag sang Korte Suprema kaangot sa mga pangpulitika nga pagpamatay. Ginhiwat ang National Consultative Summit on Extrajudicial Killings and Enforced Disappearances sa pagmuno ni Chief Justice Reynato Puno sa Maynila sadtong Hulyo 16-17. Diri, gin-atubang sang mga aktibista kag mga tagapangapin sang mga tawhanong-kinamatarung ang mga tiglawas sang AFP, PNP, NBI, CHR kag iban pang ahensya sang gubyerno sa mga pulong nga gindumalahan sang mga mahistrado sang Korte Suprema.

Gin-insister sang mga aktibista kag ila mga tagasuporta ang kakinahanglanon para sa mas madasig nga pag-atubang sa nagadamu nga kaso sang pangpulitika nga pagpamatay. Ginhingyo nila nga may ara nga mas mabug-at nga tikang batuk sa mga pwersa sang rehimen nga nagahimo sini. Nag-

presentar naman sang pila ka rekomendasyon ang mga mahistrado.

Isa sa mga ginpresentar sang Korte Suprema nga tikang amo ang suhestyon sa paghimo layi sang espesyal nga resolusyon nga nakasentro sa pag-amlig sa interes kag kabuhi sang sin-o man nga ara sa katalagman nga mangin biktima sang ekstrahudisyal nga pagpamatay ukon pwersahan nga pagkadula. Suno sa resolusyon, mahimo magpasaka sang kaso ang sin-o man nga nagakapeligro mangin biktima agud mangayo sang proteksyon sa korte. Tatlo ang may-

sundan sa "Hagna..." pahina 4

or nga rekomendasyon sang nagpulong:

> Bag-uhon ang doktrina sang *command responsibility* agud pwede nga makiha ang isa ka upisyal kon base sa mga sirkumstansya nga nagaluntad sang matabo ang kaso nahibal-an niya nga ang naghimo sang mga krimen sang gera amo ang iya mga ginapamunuan kag wala siya sang ginhimo para punnggan ukon silutan ang mga responsible sa amo nga krimen. Mahimo man nga iaplikar ang doktrina sang *command responsibility* pati sa mga sibilyan nga awtoridad nga kontrolon ang mga pwersang militar.

> Himuon nga bahin sang mga pagsulundan sang korte ang *writ of amparo* (pulong nga Espanyol para sa "proteksyon") ukon kasuguan sang korte para protektahan kag ipatuman ang mga konstitusyunal nga kinamatarung, ilabi na yadtong nagasaad nga indi dapat kuhaon ang kabuhi sang sin-o man nga wala sang nagakaigo nga ligal nga proseso. Luwas pa ini sa kinamatarung batuk sa di makatarungan nga detensyon nga ginaprotektahan sang *writ of habeas corpus*.

> Liwat nga buhion ang sugilanon pangkalinungan sa tunga sang NDF kag Gubyerno sang Republika sang Pilipinas.

Masunod ang iban pa nga rekomendasyon kag resolusyon nga natigayon sa nagpulong:

a) pagsiguro nga may presensya ang Commission on Human Rights kag PNP sa tanan nga mga imbestigasyon sang pagpamatay kag pagkadula;

b) pagpahanugot sang inspeksyon sang mga kampo militar kag iban pang pangpubliko kag pribadong pasilidad bilang bahin sang mga mandu para sa *writ of habeas corpus*;

k) pagsaylo sang lugar sang pagbista kon may ara nga aktwal ukon nakita nga pagdampig batuk sa biktima;

d) pag-amyenda sa mga pagsulundan para sa mga pauna nga imbestigasyon agud padasigon ang proseso sang pagpagguwa sang mandamyento de aresto.

Dugang diri, nagpasar man sang resolusyon nga manawagan kay Gloria Arroyo nga magpagguwa sang mandu para sa tanan nga elemento sang estado nga untaton na ang mga ekstrahudisyal nga pagpamatay kag pwershan nga pagkadula. **AB**



Mga lider sang Anakpawis, ginpatay

Maathag nga pag-insulto sa nagmiting nga ginpatawag sang Korte Suprema para atubangan ang halambalanon sang mga ekstrahudisyal nga pagpamatay ang asud-asud nga pagpamatay sa mga lider sang Anakpawis sa Tacloban City kag Compostela Valley.

Hulyo 20. Ginpatay bandang alas-5:30 sang aga sa merkado publiko sang Tacloban City si Rogelio Picoy, 50, anay myembro sang Anakpawis. Ginluthang siya sang malapitan sang isa sa apat nga armadong lalaki. Naglapos ang bala sa iya lawas kag nag-igo man kay Teresita Tadepa, 70, isa ka tintera sang isda. Malisyoso nga ginapagguwa sang pulisya nga pinatay si Picoy sang iya mga anay kaupdanan sa militanteng hublag.

Hulyo 17. Pinatay sang mga berdugo sang rehimeng Arroyo si Charlie Solayao, 51, *coordinator* sang Anakpawis sa Tacloban City. Si Solayao ang pangaduha nga tagapangulo man sang Kadamay kag Katig-uban han Gudti nga Magtitinda sa syudad. Ginpatay siya bandang ala-1:30 sang kaaganhon sa Barangay Naga-Naga samtang nagahulat sila sang iya tiayon sang salakyan padulong sa tindahan agud magbakal sang isda nga igabaligya. Suno sa mga saksi, ginpunduhan ang magasawa sang duha ka lalaki nga sakay sang isa ka motorsiklo. Nanaug ang isa sa motorsiklo kag ginluthang sang duha ka beses si Solayao. Tatlo ka beses pa siya nga ginluthang sang nagahapaon na siya sa karsada. Nadala pa sa ospital si Solayao pero namatay siya makaligad ang 10 oras.

Hulyo 15. Ginkuot si Dominador Villagrancia sang mga elemento sang 48th IB sa Barangay Dikapinisan, San Luis, Aurora Province, mga alas-6 sang aga pagkatapos sang isa ka engkwentro sa tunga sang BHB kag mga tropa sang 48th IB. Gin-akusan siya sang militar nga tagasuporta sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB).

Hulyo 7. Ginpatay si Alfonso Capiales, 72, samtang upod ang iya pamilya sa sulod sang iya balay sa Purok 12, Barangay Magsaysay, Nabunturan, Compostela Valley. Si Capiales nagaserbi nga tagapangulo sang Magsaysay Farmers Association, upisyal sang Nagkahiusang Mag-uuma sa Nabunturan kag *municipal coordinator* sang Anakpawis. Bilang pag-abswelto sa AFP ginpagguwa naman sang pulisya ang binutig nga pahayag nga isa ka impormer sang militar si Capiales nga ginpatay kuno sang mga Pulang hangaway.

Tatlo ka adlaw bag-o pinatay si Capiales ginpatawag siya sang militar bangud ginaakusaran siya nga katapu sang BHB.

Hulyo 5. Ginkuot sanday Dagane Butug, 26, organisador sang Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP) kag Narciso An-

sundan sa "Lider..." pahina 5

Imbestigador sang DOJ sa kaso nga Burgos, ginsipa sang Malacañang

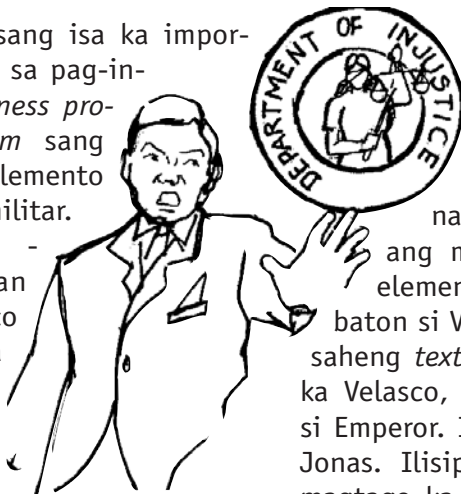
Ginpahalin sang Department of Justice (DoJ) si Senior State Prosecutor Emmanuel Velasco bilang puno sang ginahimo nga imbestigasyon sang DoJ sa kaso sang pagkuot sa aktibista nga si Jonas Joseph "JJ" Burgos. Ang tikang nga ini ginahimo ni Sec. Raul Gonzalez pila ka adlaw matapos ibuyagyag ni Velasco nga lakip sa mga suspek nga nagkuot kay Burgos amo ang mga tinawo sang Intelligence Service of the AFP (ISAFP) kag 56th IB sang Philippine Army.

Sining Hulyo 9, direkta nga ginhingadlan ni Velasco ang mga suspek nga sanday T/Sgt. Jason Roxas kag M/Sgt. Aaron Arroyo sang Philippine Army kag si Cpl. Maria Joana Francisco sang Philippine Air Force, nga lunsay nakades-tino sa Military Intelligence Group 15 (MIG-15) sang ISAFP; si 1Lt. Jaime Mendaro sang 56th IB; kag si Lt. Col. Noel Clement, anay kumander sang 56th IB kag subong ara sa Escort and Security Battalion sang Philippine Army sa Fort Bonifacio.

Ginmanduan ni Velasco ang National Bureau of Investigation (NBI) nga ipatawag ang mga sulda-do agud imbestigahan. Isa pa nga kilala lamang sa tawag n g Tango Lima sang M-15 ang ginapatawag man ni Velasco.

Gintumod sang isa ka importante nga ara sa pag-in-akup sang *witness protection program* sang DoJ ang mga elemento nga ini sang militar.

G i n a - paimbestigahan man ni Velasco ang duha pa nga salakyan nga gingamit sa pagkuot— isa ka pula nga Mitsubishi Lancer nga may plaka nga WAM-155 kag isa ka *maroon* nga Toyota Altis, nga may plaka nga XBC-881 nga nagaguwa nga nakadestino sa upisina ni Lt. Gen. Romeo Tolentino, anay hepe sang Northern Luzon Command kag sub-



ong hepe na sang Philippine Army. Pilit naman nga mangin malimpyo si Tolentino sa pihak sang amo nga report. Para makalusot siya kag matudlo ang pagkadula ni Burgos sa rebolusyonaryong hublag, ginpamilit niya nga myembro sang BHB ang biktima kag nagpabati-bati nga mga Pulang hangaway man ang nagkuot kay Burgos.

Isa ka adlaw matapos tumuron kag ipatawag ni Velasco ang mga suspek, gintambakan siya sang mga pagpamahug. Ginadudahan nga naghalin ang mga pamahug sa mga elemento sang ISAFP. Nakabaton si Velasco sang mga mensaheng *text* pareho sang: "Hayop ka Velasco, indi mo masaranggan si Emperor. Ipaapas ka namon kay Jonas. Ilisipon na ang oras mo, magtago ka na." Ginapatihan ang "Emperor" amo si Brig. Gen. Delfin Bangit, hepe sang ISAFP.

Todo-balibad si Bangit nga may labot siya sa pagkuot. Wala pa natapos ang imbestigasyon, inabswelto na siya sang Malacañang. **AB**

"Lider...", halin sa pahina 4

tigulas, 24, organisador sang Pinag-isang Samahan ng mga Tsu-per at Opereytor Nationwide (PIS-TON) sa Barangay Anomar, Surigao City. Suno sa mga saksi, sakay ang duha sa motorsiklo sang gulpe sila nga bungguan sang isa ka kolor berde nga pik-ap. Gilayon sila nga ginkuha sang mga armadong lalaki.

Mayo 12. Gintortyur sang mga elemento sang 69th IB si Ricardo Guiao, 41, anay tagapangulo sang Central Luzon Aeta Association kag pangulo sang Indigenous People's Consultative Body. Gintawag siya sa hedkwarters

sang 69th IB sa Barangay Planas, Porac, Pampanga kag sang ara sa sulod na siya amo nga ginhambal sa iya nga arestado siya bangud katapu kuno siya sang BHB. Ginpangsumbag siya kag pila ka oras nga gingamitan sang *water cure*. Tatlo ka beses man siya nga ginpatumtuman sang pusil sa ulo kadungan ang pagpamilit nga akuon niya ang mga akusasyon sa iya. Ginpaandaman man siya nga ibutang sa "*firing squad*" kag ginpakita man sa iya ang iya pagalubngan.

Bangud madamu ang nakahibalo sa pagpatawag sa iya sang 69th IB, napilitan ang militar nga buhian siya madason nga adlaw. Pero antes

siya paulion pwersahan nga ginpapiirma siya sang dokumento nga nagasing katapu siya sang BHB kag boluntaryo nga nagsurender.

Mayo 3. Duha ka Moro ang brutal nga gintortyur sang mga elemento sang 6th ID matapos sila akusahan nga imbolbado sa mga pagpamomba sa Mindanao. Inaresto sang mga suldado sanday Thos Ulimpain kag Nasser Mendo sa Malingaw, Midsayap, North Cotabato kag iligal nga ginditine sa hedkwarters sang AFP sa Cotabato City. Wala ginpakaon sang mga suldado ang mga biktima samtang ginainterogar ang mga ini. **AB**



Ka Bel, ginhilway na

Ginhilway na si Rep. Crispin “Ka Bel” Beltran sang Anakpawis sadtong gab-i sang Hulyo 11 makaligad nga dalayon nga ginbasura sang Korte Suprema ang kaso nga rebelyon nga ginpasaka batuk sa iya kag sa masobra 40 pa nga iban lakip ang mga progresibong mamalidha nga upod sa “Batasan 6.”

Gintugutan man siya sang mga tagdumala sang Philippine Heart Center (PHC) sa Quezon City nga makaguwa bisan may nabilin pa siya nga utang sa ospital nga P140,000. Naglab-ot sa P1,062,340 ang utang ni Beltran sa ospital halin nga mahunong siya diri sadtong Abril 2006 bangud sa alta-presyon kag iban pang balatian. Nagbuligay sa pagbayad sang mga utang niya ang mga abyan kag kakilala, mga kapareho nga mamalidha kag mga simpatisador sang demokratikong hublag kag kahilwayan sibil. Himpit sa tagipusuon nga ginpasalamatan niya ang tanan nga mga nagbulig sa iya

paghilway.

Magapasaka si Beltran sang kontra-demanda kag mangayo sang danyos-perwisyos sa gubyernong Arroyo bangud sa wala basehan nga pagpapreso sa iya.

Gilayon nga nag-upod sa sulog sang kahublagang protesta ang bag-o nga hilway nga mamalidha. Nagpartisipar siya sa rali sadtong Hulyo 13 nga ginpamunuan sang Bagong Alyansang Makabayan batuk sa Human Security Act of 2007 (HSA).

Malipayon nga ginsug-alaw si Ka Bel sang 3,000 raliyista sa Plaza Miranda. Sa iya pamulungpulong, mabaskog niya nga ginpakamalaut ang sobrang mapigusion nga HSA.

Ginpahibalo niya sa rali nga isa sa mga una niya nga asikasuhon pagbukas sang ika-14 Kongreso amo ang pagpresentar sang HB No. 1093, nga nagatuyo nga ibasura ang HSA.

AB



Ang napaslawan nga pagkuot kay Roy Velez

Ang masunod amo ang pagsalaysay kon paano nakalampuwas sa tuyo nga pagkuot sa iya sang lider-obraero nga si Roy Velez. Ginabalhag ini para makuhaan sang leksyon sang mga ginatarget nga lider, myembro kag tagasuporta sang mga militanteng organisasyon. Yabi sa pagkalibre ni Velez di lamang ang iya pagkaalerto, madasig kag desaysibo nga paghulag kundi ang malapad kag madalum nga lambat sang suporta niya sa masa sa komunidad.

Sadtong Mayo 20, gintuyo nga kuoton sang militar si Roy Velez, pangkabilugan nga sekretaryo sang Kilusang Mayo Uno sa National Capital Region (KMU-NCR).

Malapit nga mag-alas-9:00 sang aga, samtang nagalakat pakadto sa isa ka tiyangge malapit sa ila balay sa Barangay CAA-BF International, Las Piñas City, may nagpamangkot sa tiayon ni Velez nga duha ka lalaki sang “Diin bala ang balay diri ni Roy Velez?” Ginsabat ang mga ini ni Ginang Velez nga wala niya nahibal-an. Nakita man ni Gng. Velez ang

duha pa nga motorsiklo nga nakaistambay sa may tindahan. Gilayon siya nga bumalik sa ila balay.

Sang mapaabutan, gilayon nga nagpausisa sang erya si Velez sa iya mga abyan agud mahibal-an ang sitwasyon kag libre nga makahalin sa lugar. Sa pag-usisa, nakita nga tatlo ka motorsiklo nga may tigduha nga sakay ang nagalibot sa lugar. Sa sin-ing kahimtangan, nagguwa si Velez sa likod nga bahin sang ila balay. Nag-agi siya sa bubungan sang iya kaingod balay kag nanaug sa isa ka puno sang santol.

Sa ginsayluhan nga lugar, gilayon nga nag-abot ang mga abyan ni Velez sa barangay agud makabulig sa pagsiguro sa iya seguridad. May ara man nga nagtawag sa midya para gilayon mabuyagyag sa publiko ang tuyo nga pagkuot.

Samtang, bisan nakasaylo na sang lugar, wala gihapon nakapalayo gilayon si Velez bangud may isa nga nagatinda sang *ice cream* nga ginapatihan nga ahente sang militar.

Luwas sa mga tawo nga lulan sang motorsiklo kag sa manugtinda sang *ice cream*, may apat pa nga tawo nga sakay sang isa ka L300 van nga nakaabang malapit sa balay ni Velez kag tatlo pa nga tawo nga ara sa isa ka salakyang Revo.

sundan sa “Velez...,” pahina 7

May apat nga iban pa nga nagaaktong *lookout*.

Ginlibang-libang anay sang mga lokal nga tawo nga nagabulig kay Velez ang nagapakuno-kuno manugtinda sang *ice cream*. Kag sa sini nakahalin si Velez kag nakasaylo sa iban nga lugar.

Nakasunod pa sa ginsayluhan nga lugar ang nagapakuno-kuno nga manugtinda sang *ice cream*. Ginkuhaan siya sang litrato sang mga kaupdanan ni Velez, gani napaatras nila ini.

Gilayon naman nga nag-abot sa ginsayluhan nga lugar ni Velez ang pila nga taga-midya nga gilayon nga nag-interbyu kay Velez kag nagbrodkas sang mga hitabo. AB

Isnayping kag harasment batuk sa 9th IB

Apat ang namatay kag apat ang napi-lasan sa mga tropa sang 9th IB sa ginlunsar nga mga gagmayan nga aksyong militar sang mga Pulang hangaway sang Jose Rapsing Command sang Bagong Hangaway sang Banwa (BHB) sa Masbate sining Hulyo 7-15. Duha sa mga namatay nga suldado mga upisyal sang 9th IB.

Namatay ang isa ka suldado sang Special Operations Team (SOT) sa Barangay San Jose, Uson, Masbate sadtong Hunyo 7, bandang alas-3 sang hapon sang iguon ini sang isnayper sang BHB. Nagatigayon sadto sang anti-komunista nga pulung-pulong ang platun sang SOT sa nasambit nga baryo.

Sadtong Hulyo 13, liwat nga gin-isnayp ang 9th IB sa Barangay San Antonio, banwa sang Milagros. Duha ka suldado ang napilasan. Bandang alas-7 sang gab-i, hinaras liwat ang mga suldado nga ginkamatay sang duha kag ginkapilas man sang duha ka suldado.

Hulyo 15, liwat nga ginharas sang BHB ang 9th IB sa Barangay Cagay, Masbate kag namatay ang isa ka suldado. AB

Lider sang mga *death squad* sa Bicol, ginsilutan

Isa ang Bicol sa may pinakamadamu nga kaso sang ekstrahudisyal nga pagpamatay sa pungsod. Halin sang magpungko si Gloria Arroyo sa poder sadtong 2001, naglab-ot na sa 142 ang ginpatay sang mga *death squad* sa rehiyon. Anum man ang nangin kaso sang pagkuot. Samtang nagabulag-bulagan ang pulisya sa paglagas sa mga kriminal, hugot nga ginapatuman sang rebolusyonaryong hublag sa Bicol ang katungdanan sini nga gawaran sang hustisya ang mga pasistang kriminal. Ang masunod ginkuha sa isa ka artikulo sa *Silyab*, ang pangrehiyon nga pahayagang masa sa Bicol.

Ginsilutan sadtong Nobyembre 27, 2006 si Capt. Patrick Baesa, 34, sang Philippine Army. Si Captain Baesa amo ang *intelligence officer* sang 901st IBde nga nakabase sa Villa Hermosa, Daraga, Albay. Siya ang pangunahon nga tagadumala sang mga *death squad* nga kapot sang brigada.

Si Captain Baesa ang pangunahon nga nagdisenyo sang lapnagon kag brutal nga pagpamatay sang *death squad* sang militar sa mga lider-masa kag aktibista sa prubinsya sang Sorsogon. Sa banwa sang Irosin nagbase ang iya pangunahon nga ginadumalahan nga *death squad*.

Pila sa mga biktima sang brutal nga pagpamatay sang *death squad* sa prubinsya amo sanday Max Frivaldo, Ding Uy, Brgy. Capt. Neal Futalan kag Rei Mon Guran. Si Frivaldo *municipal coordinator* sang Bayan Muna (BM) sa Irosin nga ginpatay sadtong Enero 2006. Si Uy amo ang *coordinator* sang BM sa Sorsogon City nga ginpatay sadtong Nobyembre 2005. Si Guran amo ang pangrehiyon nga tagapamaba sang League of Filipino Students sa Bicol nga ginpatay sadtong Hulyo 2006. Kag si Futalan myembro sang BM nga ginpatay sadtong Mayo 2005.

Nagtapos si Captain Baesa sa Philippine Military Academy sadtong 1997. Antes madestino sa Bicol, daan siya nga nakadestino sa Mindanao. Nasaylo siya sa Eastern Visayas kag nangin tinawo ni Gen. Jovito Palparan. Sang masaylo si General Palparan sa Central Luzon, ginsaylo naman si Captain Baesa sa Bicol. Ginpili nga basehan ni Captain Baesa kag sang iya *death squad* ang Irosin bangud diri ginbun-ag si Baesa. Madamu siya nga himata kag kakilala diri, kag kabisado niya ang lugar.

Sa pihak sini nakuha man sang BHB ang padron sang iya mga paghulag kag natuytoy ang iya mga ginapunduhan. Pila ka bulan nga mapisan nga gintipon sang mga operatiba sang BHB ang mga kinahanglanon nga datos agud matigayon ang pagsilut kay Captain Baesa. Nakita nga daku nga kahuyangan sa seguridad sang upisyal-militar ang pagkahilig sini sa bulang. Ini ang ginhingalitan sang mga Pulang hangaway. Ginsilutan siya samtang siya nagabulang.

Isa ka daku nga kadalag-an para sa hangaway sang banwa ang pagsilut sa berdugo nga si Captain Baesa. Nahatagan sang hustisya ang mga biktima sang iya *death squad*. AB

Jose Ma. Sison, ginapakuha sa listahan sang mga terorista

Ginmandu sang European Court of First Instance (ECCFI) sining Hulyo 11 ang pagkuha kay Prof. Jose Maria Sison sa listahan sang mga personalidad kag organisasyon nga ginabilang sang konseho sang European Union (EU) nga "terorista."

Sa partikular, ginbasura sang korte ang desisyon sang konseho sang EU sadtong Mayo 29, 2006 kag Mayo 29, 2005 nga ginpataw sang mga "mapang-ipit nga tikang" batuk kay Professor Sison bangud sa pagkalakip niya sa listahan sang mga "terorista."

Suno sa ECCFI, wala mag-agi sa husto nga hudisyal nga proseso ang pagkalista kay Professor Sison. Sa partikular, ginlapas sang EU ang kinamatarung ni Professor Sison nga pangapinan ang kaugalingon kag mag-angkon sang epektibo nga proteksyon sa husgado. Wala siya sang kahigayunan nga mag-atubang sa anuman nga korte. Nag-balibad man ang EU nga ipakita sa iya kag iya mga abugado ang mga dokumento nga ginamit nga basehan para husgahan siya. Wala ginpatawag si Professor Sison sa isa ka imbestigasyon kriminal sang anuman nga awtorisado nga husgado ukon sa anuman nga pag-bista sa korte bahin sa ginatawag nga teroristang hilikuton sa sulod kag guwa sang EU. Sa dasu-daso nga pag-upod kay Professor Sison sa listahan sini sang mga "terorista," ginlapakan

man sang EU ang kinamatarung niya nga mapaathagan sa amo nga tikang.

Ginmanduan man sang ECCFI ang konseho sang EU nga bayaran ang tanan nga gasto ni Professor Sison kag sang *negotiating panel* sang National Democratic Front of the Philippines nga sumuporta sa iya kaso. Sa pihak nga ginbalibaran sang ECCFI ang hingyo ni Sison nga ibalik ang mga benepisyong pinansyal nga ginkuha sa iya sang gubyernong Dutch, ginsambit man nga mahimo magpasaka sang kaso si Sison para bawion ang iya mga benepisyong sa mga korte sang The Netherlands ukon indi gani sa EU mismo.

Madumduman una nga ginlista sang EU bilang dumuluong nga terorista si Professor Sison, ang PKP kag BHB sadtong Oktubre 28, 2002. Ginhunong kadungan sini ang deposito sa bangko kag iban pa nga propyedad sang mag-asawa nga Sison bilang tikang sa ila. Dugang pa, ginutod ang mga ginabaton nga benepisyong (pensyon, alawans sa ikaayong-lawas, balay kag iban pa) ni Professor Sison bilang isa ka *refugee* sang Dutch Welfare and Refugee Agencies (DWRA) halin Septyembre 10 sang

tuig man nga ina, kadungan sang pagpapahalin sa iya ginaestaran nga balay nga ginhatag sang lokal nga awtoridad.

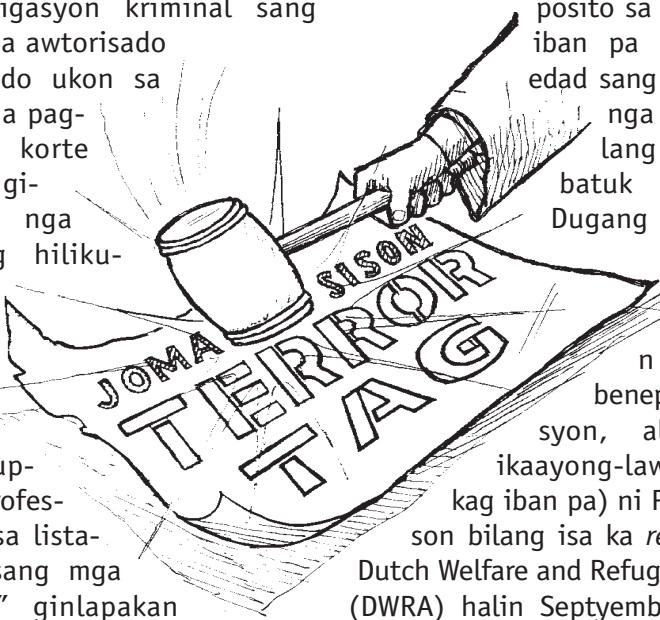
"Nalipay ako sa nangin desisyon sang korte, ilabi na nga wala ko ginalauman nga mangin paborable ini sa akon," suno kay Professor Sison sa isa ka pahayag. Ginpasalamatan man niya ang tanan nga nagbulig sa iya.

Pila ka adlaw antes ginpanaug sang ECCFI ang desisyon nga ini, liwat nga gin-upod sang EU ang ngalan ni Professor Sison sa listahan sang mga "terorista" para sa tuig 2007. Kada tuig, ginrepasso kag liwat nga ginpagguwa sang EU ang nasambit nga listahan.

Ginpamatukan ini ni Sison kag sang iya mga abugado kag tagasuporta bangud, siling nila, wala sang nagbag-o sa proseso kag mga basehan sang iya pagkalakip sa listahan para sa 2007. Dapat siling niya respetuhon sang EU ang desisyon sang ECCFI kag gilayon siya nga kuhaon sa nasambit nga listahan.

Ginkastigo man ni Sison ang pagbale-wala sang embahada sang The Netherlands kag sang gubyerno sang Pilipinas sa desisyon sang ECCFI. Siling niya, bisan nga indi sakup sang desisyon sang ECCFI ang iya pagkalakip sa listahan nga 2007, direkta ang kaangtanan sini bangud padayon nga ginalapas sang EU ang iya kinamatarung nga pangapinan ang kaugalingon kag mag-atubang sa korte agud sabton ang mga akusasyon batuk sa iya.

Ginapamilit man ni Sison nga ang mga kasong rebelyon nga ginpasaka batuk sa iya sang gubyerno sang Pilipinas kag akusasyon sa iya sang ministro sang EU bilang terorista wala sang maathag nga basehan sa pungsodnon kag pangkalibutanong mga hukmanan. Kinundena man niya ang tuyo sang militar sang Pilipinas nga idalahig ang iya ngalan kada may kinagamu nga natabo sa pungsod. **AB**





Nagabinutig ang rehimeng Arroyo sa datos sang disempleyo

Ginapabugal sang rehimeng Arroyo nga padayon nga nagagamay ang tantos sang disempleyo sa Pilipinas. Suno sa mga upisyal sini, nakatuga sang lima ka milyon nga trabaho sining nagligad nga anum ka tuig (ukon 833,000 bag-o nga trabaho kada tuig). Sa pinakaulihi nga datos nga ginpagguwa sang National Statistics Office, ginasing nga nagnubo ang tantos sang disempleyo padulong 7.4% (sining Abril 2007) matapos magtuga kuno ang ekonomya sang bag-o nga trabaho para sa masobra 1.2 milyon nga mamumugon.

Sa atubang sang padayon nga nagalala nga krisis sa ekonomya, kawad-on sang matuod nga industriyalisasyon kag tunay nga reporma sa duta, ang mga datos nga ini makaduluda. Nagapamangkot ang masang anakbalhas: diin ang ginasing bag-o nga trabaho?

Ang matuod, pilit nga ginatakan sang rehimeng Arroyo ang tuman kalala nga problema sang disempleyo paagi sa iban nga paagi sang manipulasyon sa estadistika. Kon usisaon, masobra katunga sang pwersa sa pagtrabaho sa pungsod ang wala ukon labaw nga kulang ang trabaho. Dapat ipangin-wala ang mga kabutigan kag pagpaniplang sang rehimen, lakip na ang mga pagdoktor sang mga upisyal nga estadistika kag pagtabon sini sa kamatuoran.

Di matabunan ang kalaon sang disempleyo. Ang manipulasyon sa estadistika bahin sa disempleyo daan na nga ginahimo paagi sang nanari-sari nga paagi kon sa diin ginapagguwa nga wala nalakip sa pwersa sang pagtrabaho ukon indi "may trabaho" ang tuman kadamu nga wala trabaho. Paagi sa mga manipulasyon nga ini, pilit nga ginatakan ang aktwal nga kadakuon sang numero sang wala trabaho. Ginahimo sang rehimeng Arroyo ang pinakadaku nga pagdoktor sa estadistika sadtong 2005. (*Basahon ang kalakip nga artikulo.*)

Antes ini, sa upisyal nga estadistika, nagalab-ot ang tantos sang disempleyo sa 11-14% sadtong 2001-2004. Halin sa 3.6 milyon (11.4% sadtong 2001) naglab-ot ini sa 5 milyon (13.7%) sadtong Abril 2004. Gulpe nga "naggamay" ang tantos sang disempleyo pakadto sa 8.2% pag-abot sang Abril 2006 kag 7.4% sining nagligad nga Abril. Pero kon isa-isahon ang mga ginbasehan nga datos, makita nga wala malubad kag labi pa nga nagalala ang problema sang disempleyo.

Sa pinakaulihi nga sarbey sang NSO, nagaguwa nga sa kabilugan nga 33.7 milyon nga "may trabaho," nagaabot lamang sa 51.7% ang swelduhan (kadam-an pa sa mga ini mga mamumugon nga ara sa idalum sang kahimtangan nga kaswal, kontraktwal, aprentis kag katulad sini).

Ang halos katunga sang nabilin nga ara sa idalum sang kategorya nga "naga-empleyo sa kaugalingon" (36%) kag "wala ginabayaran nga nagatrabaho para sa pamilya" (14.5%). Lakip sa mga ini ang masobra 10 milyon nga nagalibod sa karsada nga gamay ang ginakita sa bilog nga adlaw pagtrabaho, pati na mga nagabantay sa tindahan kag nagatrabaho sa kaugalingon nga duta. Kon amo, halos katunga (45.5%) sa ginabilang nga "may trabaho" ang sa kamatuoran mga wala sang bastante nga trabaho nga pilit lamang nga makakita sa nagkalain-lain nga paagi.

Bangud sa pagkaatrasado sang ekonomya, ang mga nagaluntad nga trabaho sa pungsod amo lunsay manubo ang produktibidad, masami agi lang kag tuman kagamay ang kita. Suno sa NSO, nagaabot lamang sa 15.5% sang empleyo ang ara sa sektor sang industriya, samtang ang mas madamu ara sa sektor sang serbisyo kag komersyo (49.3%) kag agrikultura (35.2%). Kadam-an pa sang ginaisip sa "sektor sang industriya" ara sa tipo nga talyer nga hilikuton manwal; kadam-an sang ara sa "sektor sang serbisyo kag komersyo" nagalibod sa karsada, may magagmay nga tindahan kag pwesto sa merkado kag nagatungod sang mga manwal kag

manubo nga klase sang serbisyo; kag kadam-an sang ara sa “sektor sang agrikultura” nagatrabaho bilang mamumugon sa uma kag manwal nga nagauma sa mga ginaarkilahan ukon iban pa nga gamay nga parsela sang duta.

Ang ginapabugal ni Arroyo nga mga “bag-ong trabaho.” Ginapaguwa lamang ni Arroyo nga trabaho ang sa kamatuoran mga desperado nga pagtinguha sang masa nga anakbalhas nga makakita kag may pangbulong sa gutom.

Sadtong 2006, halimbawa, duha sa kada tatlo nga “bag-ong trabaho” ara sa kategorya nga wala ginawelduhan nga mamumugon sa pamilya (525,000) kag kabulig (148,000). Samtang, nagbuhin sang 105,000 pusisyon/trabaho ang sektor sang manupaktura.

Masobra katunga, ukon 681,000 sang bag-o nga trabaho sadtong tuig nga ina ara sa sektor sang agrikultura. Pero kadam-an sa mga nagangkon sang “bag-ong trabaho” mga mamumugon nga ginpahalin sa trabaho ukon napaslawan makakuha sang trabaho sa Metro Manila (kon sa diin 12.5% ang tantos sang disempleyo) kag iban pa nga syudad nga napilitan bumalik sa taga-tagsa ka baryo agud bisan paano makatrabaho bilang mamumugon sa uma.

Malubha nga kakulangan sang trabaho. Agud tabunan ang tunay nga nagalala nga tantos sang disempleyo, ginpaidalum sang rehimen sa kategorya nga “kulang sa trabaho” ang daku nga numero sang sa kamatuoran wala trabaho.

Sining nakaligad nga tatlo ka tuig (2005-2007), labaw nga pagdaku sang numero nga ini. Sa mismo opisyal nga estadistika sang guberno, halin 15-17% sadtong 2001 tubtub Enero 2005, ang tantos sang kakulangan sang trabaho naglumpat sa 26.1% sadtong Abril 2005 kag halin sadto wala na nagnubo sa 20%.

Kon usisaon, nagaabot sa 78.4% sang ginakategorya nga “kulang sa

trabaho” ang sa kamatuoran wala trabaho (sa pulong sang guberno “maathag nga kulang sa trabaho”). Lakip diri ang pito sa kada siyam nga mga mamumugon sa uma nga ginasiling “kulang sa trabaho” pero sa aktwal wala sang palangitan-an.

Magapadayon ang paglala sang disempleyo. Suno sa mga pagtuon sang komite sa ekonomya sang Senado sadtong 2004, magakinahanglan sang masobra 1.6 milyon nga bag-ong trabaho kada tuig ukon 10 milyon nga trabaho tubtub 2010 agud may makahulugan nga pagnubo sang tantos sang disempleyo kag kakulangan sa trabaho.

Nagakabalaka ang komite nga maabot sa 16.2% ang tantos sang disempleyo sa 2010 kon indi makahimo sang 1.6 milyon nga

bag-ong trabaho kada tuig. Malayo nga matabo ini sa idalum sang rehimen ng Arroyo ilabi nga nagsunod-sunod ini sa imperyalistang polisiya sang “globalisasyon” nga nagapadayon nga nagasamad sa pungsodnon nga ekonomya.

Ginasalaming sang tunay nga tantos sang disempleyo ang kadalum kag kabaskog kasingki sang ginalubngan nga krisis sang ekonomya kag pangabuhian sang pungsod. Pila ka dekada na nga wala sang bastante nga palangitan-an para sa mga masang anakbalhas bangud sa pagpamuyong sang mga imperyalista kag mga kahimbon nila nga dalagku nga kumprador, burukrata kapitalista kag agalon nga mayduta.

AB

Kasaysayan sang pagpaniplang

Madugay na nga ginapagamay sang reaksyunaryong guberno ang opisyal nga mga estadistika sa disempleyo sa nagkalain-lain nga paagi. Lakip sa mga daan nga paagi sa pagpagamay sang numero sang disempleyo kag pagpadaku naman sang numero sang kuno “may trabaho” amo ang masunod:

1) Mas o menos 35% sang populasyon nga pwede makatrabaho (15 tuig pataas), nga nagalakip na pangunahon sang mga “lubos-panahon nga iloy” kag mga estudyante, wala ginalakip sa numero sang pwersa sa pagtrabaho. Daku nga mayorya sang mga nagapangita sang trabaho mga pamatan-on kag mga “lubos-panahon nga iloy.”

2) Gina-isip man nga may trabaho ang daku nga numero sang gamay nga petiburges kag malaproletaryado nga “nagaempleyo sa kaugalingon” (*own-account worker*), pareho sang mga may magagmay nga tindahan ukon nagatinda sa merkado; mga nagalibod sang pagkaon, dyaryo ukon serbisyo sa mga karsada; mga nagapamulot kag nagabaligya sang basura; mga “barker” sang mga pangpasahero nga dyipni kag *megataxi*; mga nagalimpyo sang mga salakyan sa paradahan; kag iban pa nga pulu-panahon may gamay kag di regular nga mga trabaho (*oddjobber*). Kadam-an sang mga ini mga mangunguma.

3) Gina-isip man sa mga “may trabaho” yadtong nagatrabaho sa mga empresa, tindahan ukon talmnan sang taga-tagsa ka pamilya nga wala sweldo ukon tuman kagamay ang sweldo.

4) Sa amo man, ginalakip sa mga “may trabaho” ang tuman kadamu nga mga “di lubos-panahon nga nagatrabaho”—bisan nakatrabaho lamang sang isa ka oras sa panahon nga nasakpan sila sang sensus. Mga 42% sini sa kabilugang numero sang mga “may trabaho,” suno sa nasambit nga sarbey. Sa numero nga ini, masobra 2/3 mga

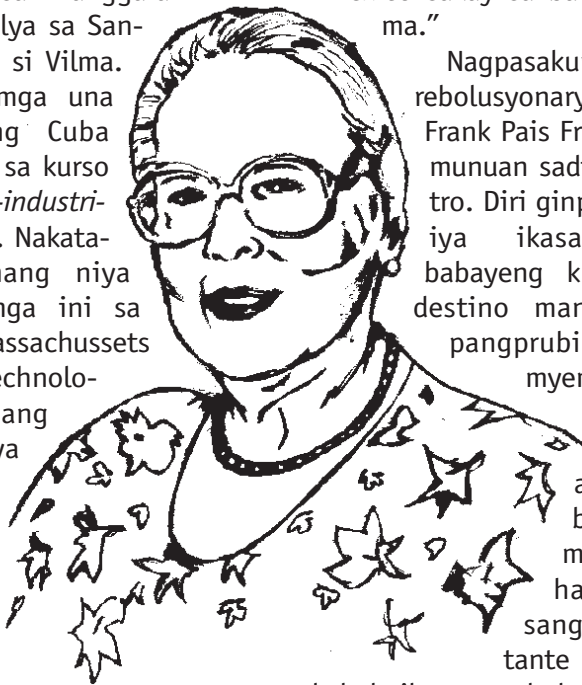
sundan sa “Kasaysayan...,” pahina 11



Vilma Espin—baganihan sang rebolusyong Cubano

Nagapamalandong ang rebolusyonaryong hublag sa Pilipinas kay Kaupod Vilma Espin, isa ka maisog kag tumalagsahon nga upisyal sang Cuba nga namatay sadtong Hunyo 8, 2007 sa edad nga 77. Katapu siya sang Komite Sentral kag Politburo sang Communist Party of Cuba. Myembro man siya sang Konseho sang Estado kag presidente sang mga komisyon nahanungod sa kababaihan kag pamatan-on. Si Vilma Espin amo ang asawa sang bise presidente sang Cuba nga si Raul Castro. Siya ang nagaserbi nga “Unang Ginang” sang Cuba pagkamatay sang kapihak sang dughan ni Fidel Castro.

Naghalin sa manggaranon nga pamilya sa Santiago de Cuba si Vilma. Isa siya sa mga una nga babayeng Cuba nga nagtapos sa kurso nga *chemical-industrial engineering*. Nakatapos gid lamang niya sang kurso nga ini sa bantog nga Massachusetts Institute of Technology sa US sang nag-upod siya sa paghanda sa pagbalik sang mga nadistyero nga rebolusyonaryong Cubano halin sa



Mexico sakay sa barko nga “Granma.”

Nagpasakup siya sa mga rebolusyonaryong gerilya sa Frank Pais Front nga ginpamunuan sadto ni Raul Castro. Diri ginpakita niya ang iya ikasarang bilang babayeng kumander. Gindestino man siya bilang pangprubinsya nga myembro sang rebolusyonaryong hangaway sang Cuba. Bilang myembro ginhatagan niya sang mas importante nga papel ang kababaihan sa rebolusyon. Sadto pa

man gin-umpisahan na niya ang pagtukod sang mga *day-care center* para mahilway ang kababaihan sa pagkahigot sa buhay kag labi nga makaentra sa pagrebolusyon kag pagpasakup sa mga halambalanon pangkatilingban.

Sang magmadinalag-on ang rebolusyon sadtong 1959 nagpakasal sila ni Raul Castro. Nag-angkon sila sila apat nga anak. Ang panganay nila aktibo man subong sa pamunuan sang gubyerno sang Cuba sa kampanya batuk sa HIV/AIDs kag pagtib-ong sang mga kinamatarung sang nagkalain-lain nga mga seks.

Si Espin presidente man sang Federacion de Mujeres de Cuba (Pederasyon sang Kababaihan sa Cuba), isa ka organisasyon nga nagatib-ong sang patas nga kinamatarung kag pangabuhian para sa kababaihan kag kinamatarung sang mga lapsag kag pamatan-on. Sang magdaug ang rebolusyon, ang organisasyon nga ini ang nagpahulag sang linibu-libo nga kababaihan para magtukod sang mga eskwelahan kag ospital; magbaton kag magtatap sang mga bata sang kalye; kag magbulig sa pagpataas sang lebel sang pangabuhian sa mga ginatawag “pobreng baryo.” Ginpa-

sundan sa “Vilma...,” pahina 13

“Kasaysayan...,” halin sa pahina 10

mangunguma.

5) Iban pa sa “di lubos-panahon nga nagatrabaho” ang ara sa idalum sang kategorya nga “kulang sa trabaho”—mga may trabaho, lubos-panahon man ukon di-lubos panahon, pero nagakinahanglan pa sang dugang nga trabaho. Sa upisyal nga estadistika, base pa gihapon sa nasambit nga sarbey sang DoLE, nagaabot ini sang mga 20%, kon sa diin halos katunga mga

mangunguma. Masobra doble kag halos triple pa ini nga numero ang ara sa upisyal nga kategorya nga “wala trabaho.”

Sadtong 2005, ginpalala sang rehimg Arroyo ang daan nga paagi sa pagtago sang malubha nga disempleyo sa Pilipinas paagi sang pagbag-o sa depinisyon sang “wala trabaho.” Base diri, ang mga gina-isip na lamang sa upisyal nga estadistika sang “wala trabaho” amo yadtong 1) aktwal nga wala trabaho; kag 2) nagapangita sang

trabaho sa sulod sang anum ka bulan nga sakup sang panahon sang sarbey, lakip na yadtong mga nadulaan na sang paglaum nga makakita sang trabaho sa sulod sang pungsod.

Gani hinali nga naggamay ang numero sang ginabilang nga pwersa sa pagtrabaho kag, sa sini, ang numero sang mga wala trabaho. Humalin sadto, “napanubo” pa ni Arroyo ang upisyal nga estadistika sang disempleyo halin 11-14% pakadto 7-8%. **AB**



"Vilma...", *halin sa pahina 11*

munuan niya ang mga kampanya sa literasiya kag ikaayong-lawas tubtub sa iya pagkamatay.

Nanguna man siya sa mga internasyunal nga organisasyon kag kumperensya nga nagatib-ong sang kinamatarung sang kababaihan. Ginpamunuan niya ang mga kumperensya pang-kababaihan ilabi na sa Latin America sa tunga sang madamu nga katungdanan niya sa gubyerno sang Cuba.

Sa pagpamalandong ni Presidente Fidel Castro, ginsiling niya nga daku ang kontribusyon ni Espin sa pagkilala sa papel sang kababaihan. Sa subong, 66% sang teknikal nga pwersa sang pagtrabaho sa pungsod ginalakipan sang kababaihan. Siling niya, sadto halos wala sang mga babaye nga nagakuha sang syentipikong kurso. Dugang pa ni Fidel Castro, "Indi sablag ang madamu nga trabaho kag katungdanan sa rebolusyon para kay Ka Vilma. Natungdan niya ini sang maayo kadungan sang pagtungod man niya sang katungdanan bilang ina kag may pamilya."

AB

Plano nga pagpatay kay Fidel Castro, kinumpirma sang CIA

Kinumpirma sang Central Intelligence Agency (CIA) ang plano nga pagpatay sang US kay President Fidel Castro sang Cuba sadtong dekada 1960. Nakasaad ini sa ginpubliko na subong nga mga dokumento sang National Security Archive sa George Washington University nga ginpublisar sadtong Hunyo 26. Nakighimbon ang CIA sa mga Mafia (organisasyon sang mga sindikatong kriminal sa US) kag naggamit sila sang duha ka masupog nga *gangster* sa US agud himuon ang plano nga paghilo sa rebolusyonaryong lider.

Ginasaysay sa 693-pahina nga dokumento nga "Family Jewel" nga gingamit sang CIA si Johnny Roselli, isa ka *gangster* sang Mafia agud aregluhon ang plano nga asasinasyon. Plano naman nga gamiton ni Roselli ang mga *gangster* nga sanday Momo Salvatore Giancana (alyas Sam Gold) kag Santos Trificante (alyas Joe). Kon pananglitan magmadinalagon, pagabayaran ang duha sang \$150,000.

Nabuyagyag sa US ang plano nga asasinasyon sadto pa nga 1971, pero subong pa lamang ini mismo kinumpirma sang CIA. Magamay nga grupo lamang sang mga upisyal sang CIA ang nakahibalo sang tuyo nga ini. Kinansela ang maitom nga padihut nga ini matapos mapaslawan sadtong Abril 1961 ang ginatawag nga "Bay of Pigs Invasion." Ang CIA ang nagplano, nagpondo kag namuno sa pagsulod kag pagsalakay sang mga mersenaryong Cuban sa Bay of Pigs (Playa Giron sa lokal nga pagtawag) sa timog-nakatundan sang Cuba bilang kabahin sang tuyo nga pagpukan sa gubyerno sang pumuluyo nga ginapamunuan ni Castro.

Demolisyon sa higad-riles, ginpakamalaut

MABASKOG nga ginpakamalaut sang masobra 5,000 pamilya nga naga-estar sa higad sang riles sa Sta. Mesa, Pandacan kag Sampaloc, Maynila ang pwersahan nga pagpapahalin sa ila sa pihak sang promisa ni Bise Presidente Noli de Castro nga pwede sila nga magpabilin sa lugar. Si De Castro ang puno sang Housing and Urban Development Coordinating Council. Pagatukuron sang Philippine Railways ang Southrail Rehabilitation Program (SRP) sa nasambit nga lugar kag ginainsister sang kontraktor nga Koreano nga dapat kuhaon ang tanan nga istruktura nga ginasakup sang 15 metros halin sa riles.

Ginapamatukan man sang mga residente ang lugar nga sayluhan sa ila sa Trece Martires, Cavite bangud wala sila sang palangitan-an didto. Nauna na diri, 8,000 pamilya nga biktima man sang demolisyon ang gin-saylo sa *relocation site* sa Cabuyao, Laguna.

Mga progresibong mamalidha, nanumpa sa Korte Suprema

NANUMPA sadtong Hulyo 12 kay Chief Justice Reynato Puno sang Korte Suprema sanday Satur Ocampo sang Bayan Muna (BM); Crispin Beltran sang Anakpawis; kag Liza Maza sang Gabriela Women's Party (GWP) matapos ianunsyo sang Commission on Elections (COMELEC) ang parsyal nga proklamasyon sang mga nagdaug nga partido sa eleksyong *party-list*.

Tigduha nga tiglawas lang anay sang BM kag GWP kag isa nga tiglawas sang Anakpawis ang papungkuon samtang wala pa madesisyan sang Korte Suprema ang napasaka nga petisyon diri batuk sa "Panganiban formula." Ginasaad sang pormula nga ini nga solo ang partido nga nakakuha sang pinakamataas nga boto ang makapapungko sang tatlo ka tiglawas sa Kongreso. Ang iban pang partido makapapungko lamang sang isa ukon duha ka tiglawas.

Ginpakamalaut ni Ocampo ang nasambit nga pormula nga nagatuyo nga buhinan ang numero sang mga militante nga myembro sa Manubo nga Panalagan. Ini ang una nga kahi-gayunan nga gingamit sang COMELEC ang

"Panganiban *formula*" kag bangud diri mabuhinan sang tig-isa ka pwesto ang BM kag Anakpapwis. Wala sapayan sang pagdinaya kag mabaskog nga pagpamigos sang gubyernong Arroyo sa mga progresibong *party-list* nagalutaw gihapon ang mga ini sa 10 nga nagapangunang partido.

Pagtalana kanday Atienza kag Reyes, ginpakamalaut

PAGBAYAD lamang sa utang nga buot kag indi pag-amlig sa kapalibutan. Ini ang pakamalaut sang mga grupo nga maki-embayroment kanday Lito Atienza kag Angelo Reyes sa Department of Environment and Natural Resources (DENR) kag Department of Energy (DoE). Sanday Atienza kag Reyes lunsay malapit nga alyado ni Gloria Arroyo.

Si Atienza, anay alkalde sang Maynila, ginbansagan nga "berdugo sang mga kahoy" bangud sa nabali-ta nga pag-utod niya sang nagaabot sa 70% nga mga puno sa Arroceros Forest Park sang ginpasara niya ini agud matindugan sang bilding. Ginkastigo man siya sang Greenpeace Southeast Asia bangud sa kapaslawan niya nga ipatuman sa Maynila ang layi nga nagatakda sang syentipiko, maki-emabyronment kag luwas sa ikaayong-lawas nga pamaagi sa paghaboy sang basura. Gintumod sang grupo ang liwat nga paglutaw sang daku nga tambakan sang basura sa Tondo bilang pamatuod sini.

Si Reyes, anay sekretaryo sang DENR, ginkastigo bangud sa iya todo nga suporta sa daku nga kumpanya sa pagmina kag pagtugot nga buksan ang isa ka *coal-fired power plant* nga lunsay makaguba sa kapalibutan kag pangabuhian sang pumuluyo.

Naga-operasyon nga tropang militar, ginlambatan sang MILF

GINLAMBATAN sang mga hangaway sang Moro Islamic Liberation Front (MILF) ang mga naga-operasyon nga pwersa sang 1st Marine Brigade sa Barangay Guinanta, Al-barka (anay Tipo-tipo), Basilan sadtong Hulyo 10. Naagaw sang MILF ang 27 armas, lakip ang anum nga M60 masinggan, walo M203 *grenade launcher*, 10 ripleng M16, isa nga 60 mm *mortar* kag madamu nga *night vision goggles*. Duha ka siksabay sang militar ang ginguba sang mga elemento sang MILF. Treynta nga tropang militar ang namatay sa masobra napulo ka oras nga inaway. Apat nga hangaway sang MILF ang napatay kag pito ang napilasan.

Mabaskog nga ginpangin-wala ni Abu Majid, tagapamaba sang MILF, ang akusasyon sang AFP nga kahimuan sang mga pwersang MILF ang pagpugot sa 10 sa mga pilason ukon napatay nga tropang militar. Siling niya, hugot nga nagasunod ang MILF sa Islam kag sa Geneva Conventions nga pareho nagadumili diri. Pagaimbestigahan sang MILF kon sin-o ang responsable sa pag-utod ulo sa mga napatay nga Marines kag nagpromisa nga silutan ang mga imbolbado. Nagbalibad ang MILF sa ginapamilit sang AFP nga isurender sa ila ang namugot. Ang tim nga pagatukuron para mag-imbestigar pagapamunuan sang isa ka responsableng myembro sang MILF Military General Staff.

Kinundena sang MILF ang pagsulod sang mga tropang militar sa ila erya nga wala sang koordinasyon sa pihak sang mga makinarya nga pwede tani gamiton para diri. Siling niya, ini hayagan nga paglabag sa untat-linupok nga nagaluntad sa tunga sang MILF kag Gubyerno sang Republika sang Pilipinas.

Kinumpirma man sang pila ka upisyal sang gubyerno sang Basilan nga ginwarningan nila ang mga upisyal sang militar nga indi magsulod sa nasambit nga lugar bangud kontrolado ini sang MILF. Binale-wala sang militar ang ila mga paandam. Ginrason sang militar ang pagpangita kuno nila sa ginkidnap nga Italyano nga pari nga si Fr. Giancarlo Bossi, bisan pa nga ginhambalan sila sang mga lokal nga upisyal nga

wala sila sang nabaton nga report nga ara nasambit nga lugar si Fr. Bossi. Siling sang MILF, pagdepensa sa kaugalingon ang ginhimo nila nga pagbato bangud maathag nga paglapas sang AFP sa kasugtanan.

Gin-ulan man sang pagpakamalaut ang Marines sa mga paglapas nila sa tawhanong-kinamatarung sa ila pag-operasyon. Antes ang pagpanglambat, nareport ang pagpatay kag pagpugot sang mga suldado sa isa ka bulag nga lider-relihiyoso, si Ustadz Matarul Hakim Alkanul, sadtong aga sang Hulyo 10. Duha ka sibilyan nga nagapanguha sang lubi ang ginlagas man kag basta lamang nga ginpangluthang sang Marines pagsulod nila sa Barangay Guinanta. Napilasan sa atake ang isa sa mga sibilyan.

Suno sa mga report, nangin mitsa sang inaway ang basta na lamang nga pagpangluthang sang Marines sa nasambit nga mga sibilyan. Sang paabutan sang mga biktima ang MILF kag iban pa nga masang Moro sa lugar bahin sa pagpangluthang sa ila, ululupod nga umatubang sa nagaatake nga Marines ang mas o menos 100 pwersa sang MILF kag masobra 400 masang Moro nga nangakig sa pagpanalakay sang mga suldado.

Isa ka batalyong tropa ang ginpadala sang AFP sa Basilan agud lagson ang mga pwersa sang MILF kag iban pang armado nga grupo nga imbolbado sa pagpang-ambus. Siling sang MILF, handa sila nga atubangon ini.

**ANG****Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXVIII No. 14
Hulyo 21, 2007
www.philippinerevolution.net

Editoryal

Malaparan kag lubos nga pamatukan ang HSA

Ginsuguran sang rehimeng Arroyo ang bag-o nga halintang sa nagalala nga pasistang pagginahum sini sang magpakatig-a ini nga ipatuman ang Human Security Act (HSA) sa pihak sang malaparan nga pagpamatuk diri.

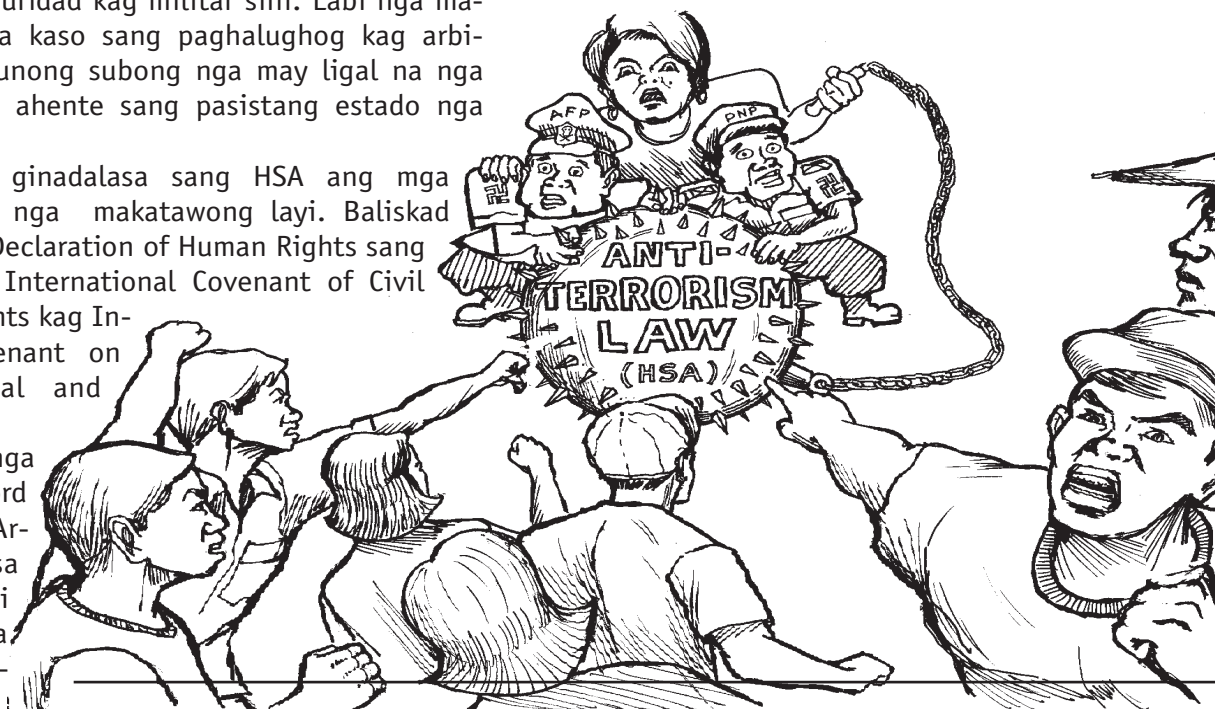
Sa paagi sang HSA nga anay kilala bilang “layi kontra-terorismo,” ginpanas sang rehimeng Arroyo ang mga pormal nga garantiya nga nakasaad sa reaksyunaryong konstitusyon nga batuk sa mga paglapas sa sandigan nga tawhanong-kinamatarung. Labi sini nga ginaduso ang mga pasista kag terorista nga pagsulundan kag hilikuton sang rehimen kag mga berdugo pangseguridad kag militar sini. Labi nga magadamu ang mga kaso sang paghalughog kag arbitraryo nga paghunong subong nga may ligal na nga basbas ang mga ahente sang pasistang estado nga himuon ini.

Direkta nga ginadalasa sang HSA ang mga pangkalibutanon nga makatawong layi. Baliskad ini sa Universal Declaration of Human Rights sang United Nations, International Covenant of Civil and Political Rights kag International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights.

Madugay na nga duguon ang rekord sang rehimeng Arroyo bangud sa lapnagon sini nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung.

Halos isa ka libo na nga mga aktibista kag mga tagasuporta sang demokratikong hublag ang ginpatay halin sang magpungko sa poder si Gloria Arroyo sadtong 2001. Halos 200 man ang ginkuot kag wala pa makit-an.

Duha ka adlaw pa lamang umpisa nga ginpatuman ang HSA, ginpatay ang isa ka militanteng lider sang mga imol sa syudad sang Tacloban. Sa bisperas mismo sang pagpatuman sang HSA, isa ka 72-anyos nga lider-mangunguma ang wala kaluoy nga pinatay sang mga berdugo ni Arroyo sa Compostela Valley. Anum nga minorya ang ginkuot sadtong Hunyo sang mga na-



Mga tampok sa isyu nga ini...

Mga lider sg Anakpawis, ginpatay
PAHINA 4

Lider sg death squad sa Bicol, ginsilutan
PAHINA 7

Pagbinutig sa datos sg disempleyo
PAHINA 9

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa *angbayan@yahoo.com*